

Quốc hội của dân, do dân và vì dân : 50 năm Quốc hội nước Cộng hòa Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam / Tôn Hoàn // Đồng Nai. - 1996. - Ngày 5 tháng 1. - tr. 3.

Ngày này cách đây 50 năm (6/1/1946 – 6/1/1996)

Đó là ngày Tổng Tuyển cử đầu tiên của một nước Việt Nam vừa giành được độc lập từ tay thực dân Pháp hơn 80 năm đô hộ. Ngày biểu dương sức mạnh đoàn kết của nhân dân ta dưới sự lãnh đạo của đảng và Hồ Chủ tịch, khẳng định chủ quyền dân tộc bầu ra những đại biểu xứng đáng thay mặt nhân dân cả nước vào Quốc hội, cơ quan quyền lực cao nhất của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa.

Cuộc bầu cử được tiến hành trong bối cảnh thù trong, giặc ngoài đầy khó khăn, thử thách. Dưới danh nghĩa quân Đồng minh, tiếp nhận sự đầu hàng của Nhật, quân đội một số nước đế quốc đã kéo vào nước ta gần 20 vạn quân Tưởng Giới Thạch và tay sai ở phía Bắc vĩ tuyến 16 và hàng vạn quân đội Anh ở phía Nam vĩ tuyến 16. Thêm vào đó, chính quyền cách mạng còn phải tiếp thu cả một gia tài đổ nát do chế độ cũ để lại. Rồi ngày 23 tháng 9 năm 1945 thực dân Pháp nổ súng chính thức xâm lược Nam Bộ lần thứ hai.

Khó khăn chồng chất khó khăn, giữ vững và bảo vệ chính quyền cách mạng là nhiệm vụ hết sức cấp bách, sống còn của nhân dân ta lúc này, một trong những nhiệm vụ quan trọng hàng đầu để củng cố và tăng cường chính quyền là phải thực hiện quyền dân chủ cho quần chúng, phải xúc tiến việc đi đến thành lập Quốc hội để quyết định Hiến pháp và bầu Chính phủ chính thức.

Vì vậy, ngày 3 tháng 9 năm 1945, trong phiên họp đầu tiên của Chính phủ lâm thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã đề nghị chính phủ “Tổ chức càng sớm càng hay cuộc tổng tuyển cử với chế độ phổ thông đầu phiếu”. Ngày 8 tháng 9 năm 1945, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã ký sắc lệnh số 14 về cuộc Tổng tuyển cử bầu Quốc hội. Ngày 5 tháng 1 năm 1946, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã ra lời kêu gọi quốc dân đi bỏ phiếu và ngày 6 tháng 1 năm 1946, cuộc Tổng tuyển cử được tiến hành thắng lợi trong phạm vi cả nước. 71 tỉnh, thành, toàn quốc có 89% cử tri đi bỏ phiếu, nhiều nơi đạt 95%, cả nước bầu được 333 đại biểu, trong đó có 57% số đại biểu thuộc các đảng khác nhau, 43% không phải đảng phái, 87% số đại biểu là công nhân, nông dân, trí thức, chiến sĩ cách mạng, 10 đại biểu là phụ nữ và 34 đại biểu là các dân tộc thiểu số. Ngay từ khi ra đời, trong cuộc Tổng tuyển cử tự do và thể chế dân chủ được xác lập, Quốc hội Việt Nam đã thể hiện bản chất nhà nước của dân, do dân và vì dân. Sự ra đời của Quốc hội gắn liền với tư tưởng độc lập, tự do tư tưởng, thể chế dân chủ mới trong

thời đại của Chủ tịch Hồ Chí Minh và Đảng Cộng sản trên nền móng của khối đại đoàn kết dân tộc, cội nguồn sức mạnh của nhân dân ta.

50 năm Quốc hội những chặng đường phát triển

Bản Hiến pháp đầu tiên của nước ta đặt cơ sở cho việc xây dựng nhà nước của dân, do dân và vì dân và cũng là nền móng cơ bản cho các Hiến pháp năm 1959, 1980, 1992 đã được thông qua tại Kỳ họp thứ 2 của Quốc hội khóa 1 (từ 28 tháng 10 đến 9 tháng 11 năm 1946).

Trong 50 năm qua, kể từ 6 tháng 1 năm 1946 Quốc hội với 9 khóa nhiệm kỳ đã đoàn kết toàn dân thực hiện những nhiệm vụ lịch sử trọng đại. Từ năm 1946 đến năm 1960, Quốc hội khóa một đã hoàn thành cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp và can thiệp Mỹ, bước đầu xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc. Từ năm 1960 đến năm 1976, Quốc hội các khóa II, III, IV, V đã hoàn thành nhiệm vụ của thời kỳ lịch sử, xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc và đấu tranh chống đế quốc Mỹ, giải phóng miền Nam, thống nhất Tổ quốc.

Từ năm 1976 đến nay, Quốc hội nước Cộng hòa Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam các khóa VI, VII, VIII, IX đã hoàn thành sứ mạng vẻ vang thống nhất đất nước, đưa cả nước tiến lên chủ nghĩa xã hội. Đặc biệt, từ năm 1986 đến nay, trong bối cảnh quốc tế phức tạp, thực hiện đường lối đổi mới do Đại hội Đảng Cộng sản Việt Nam lần thứ VI và VII đề ra, Quốc hội nước ta đã và đang góp phần quan trọng vào sự nghiệp đổi mới đất nước. Quốc hội đã tăng cường nhiệm vụ xây dựng pháp luật, trong đó có các bộ luật quan trọng như bộ Luật Lao động, bộ Luật Hình sự, bộ Luật Dân sự và nhiều đạo luật lớn.

Các bộ luật đã và đang đi vào cuộc sống, phát huy vai trò công cụ pháp chế của nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam, phục vụ nhiệm vụ đổi mới đối ngoại của Đảng và Nhà nước, phát huy quyền làm chủ của nhân dân, quốc hội cũng đã kịp thời giải quyết những chủ trương chính sách phù hợp với nền kinh tế thị trường dưới sự quản lý của nhà nước, đồng thời thực hiện chính sách đối ngoại rộng mở, làm bạn với tất cả các nước, vì hòa bình, hữu nghị, hợp tác và phát triển trong khu vực và trên thế giới, thực hiện quyền giám sát tối cao Quốc hội và các cơ quan của Quốc hội đã đẩy mạnh các hoạt động phối hợp giám sát và thực thi pháp luật trên các lĩnh vực, đẩy mạnh các hoạt động tiếp xúc cử tri ở địa phương để lắng nghe ý kiến của các tầng lớp nhân dân phản ánh với Quốc hội, cùng các cơ quan chức năng giải quyết các vấn đề đặt ra trong thực tế cuộc sống có liên quan đến lợi ích chính đáng của nhân dân.

Hiện nay, đất nước ta đang chuyển sang một thời kỳ lịch sử mới, đó là thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, phấn đấu vì sự nghiệp dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, văn minh theo hướng xã hội chủ nghĩa, phát huy truyền thống và kinh nghiệm lịch sử. 50 năm qua, Quốc hội nước ta đang vươn lên làm tròn nhiệm vụ là cơ quan quyền lực cao nhất của nhân dân trong giai đoạn mới.